Euroopa Parlament
2024-2029

VASTUVÕETUD TEKSTID

P10_TA(2026)0015

Karistamatusega tegelemine ELi sanktsioonide, sealhulgas kogu maailmas rakendatava inimõiguste rikkujate vastase ELi sanktsioonirežiimi (nn ELi Magnitski akt) kaudu

Euroopa Parlamendi 21. jaanuari 2026. aasta resolutsioon karistamatusega tegelemise kohta ELi sanktsioonide, sealhulgas kogu maailmas rakendatava inimõiguste rikkujate vastase ELi sanktsioonirežiimi (nn ELi Magnitski akt) kaudu (2025/2049(INI))

Euroopa Parlament,

– võttes arvesse 10. detsembri 1948. aasta inimõiguste ülddeklaratsiooni,

– võttes arvesse 4. novembri 1950. aasta Euroopa inimõiguste ja põhivabaduste kaitse konventsiooni,

– võttes arvesse 16. detsembri 1966. aasta kodaniku- ja poliitiliste õiguste rahvusvahelist pakti,

– võttes arvesse ÜRO 10. detsembri 1984. aasta piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastast konventsiooni,

– võttes arvesse Euroopa Liidu lepingut (ELi leping), eriti selle artiklit 2, artikli 3 lõiget 5, artiklit 21, artiklit 23, artiklit 29 ja artikli 31 lõiget 2,

– võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklit 215, milles käsitletakse piiravate meetmete võtmist juriidiliste või füüsiliste isikute ning rühmituste või mitteriiklike üksuste suhtes;

– võttes arvesse Euroopa Liidu põhiõiguste hartat,

– võttes arvesse Lissaboni lepingule lisatud deklaratsiooni nr 25, milles käsitletakse vajadust kaitsta ja järgida nende isikute või üksuste õigusi, keda puudutavad ELi piiravad meetmed või terrorismivastased ELi meetmed,

– võttes arvesse oma resolutsioone inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi põhimõtte rikkumise juhtumite kohta (nn kiireloomulised resolutsioonid) vastavalt kodukorra artiklile 150,

– võttes arvesse nõukogu otsust (ÜVJP) 2020/1999[1] ja nõukogu 7. detsembri 2020. aasta määrust (EL) 2020/1998[2], mis käsitlevad inimõiguste raske rikkumise vastu suunatud piiravaid meetmeid,

– võttes arvesse nõukogu 2. märtsi 2021. aasta rakendusmäärust (EL) 2021/371[3], 22. märtsi 2021. aasta rakendusmäärust (EL) 2021/478[4] ja 28. mai 2025. aasta rakendusmäärust (EL) 2025/1111[5], millega rakendatakse määrust (EL) 2020/1998, mis käsitleb inimõiguste raske rikkumise vastu suunatud piiravaid meetmeid,

– võttes arvesse nõukogu otsuseid, millega muudetakse nõukogu otsust (ÜVJP) 2020/1999, sealhulgas nõukogu 2. märtsi 2021. aasta otsust (ÜVJP) 2021/372[6], 22. märtsi 2021. aasta otsust (ÜVJP) 2021/481[7], 13. detsembri 2021. aasta otsust (ÜVJP) 2021/2197[8], 20. juuli 2023. aasta otsust (ÜVJP) 2023/1504[9], 8. septembri 2023. aasta otsust (ÜVJP) 2023/1716[10], 4. aprilli 2024. aasta otsust (ÜVJP) 2024/1025[11], 4. aprilli 2024. aasta otsust (ÜVJP) 2024/1074[12], 19. aprilli 2024. aasta otsust (ÜVJP) 2024/1175[13], 15. juuli 2024. aasta

---

1 ELT L 410 I, 7.12.2020, lk 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/1999/oj.
2 ELT L 410 I, 7.12.2020, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/1998/oj.
3 ELT L 71 I, 2.3.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/371/oj.
4 ELT L 99 I, 22.3.2021, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/478/oj.
5 ELT L, 2025/1111, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2025/1111/oj.
6 ELT L 71 I, 2.3.2021, lk 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/372/oj.
7 ELT L 99 I, 22.3.2021, lk 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/481/oj.
8 ELT L 445 I, 13.12.2021, lk 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/2197/oj.
9 ELT L 183 I, 20.7.2023, lk 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/1504/oj.
10 ELT L 221 I, 8.9.2023, lk 6, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/1716/oj.
11 ELT L, 2024/1025, 5.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1025/oj.
12 ELT L, 2024/1074, 12.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1074/oj.
13 ELT L, 2024/1175, 19.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1175/oj.

otsust (ÜVJP) 2024/1967[14], 2. detsembri 2024. aasta otsust (ÜVJP) 2024/3004[15], 18. veebruari 2025. aasta otsust (ÜVJP) 2025/346[16] ja 27. mai 2025. aasta otsust (ÜVJP) 2025/1110[17],

– võttes arvesse oma 8. juuli 2021. aasta resolutsiooni kogu maailmas rakendatava inimõiguste rikkujate vastase ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt)[18]kohta ja 2. aprilli 2025. aasta resolutsiooni inimõigusi ja demokraatiat maailmas ning Euroopa Liidu poliitikat selles valdkonnas käsitleva 2024. aasta aruande kohta[19],

– võttes arvesse nõukogu 18. novembri 2020. aasta järeldusi inimõiguste ja demokraatia tegevuskava (2020–2024) kohta, mida on pikendatud 2027. aastani,

– võttes arvesse nõukogu 4. detsembri 2023. aasta otsust (ÜVJP) 2023/2721, millega muudetakse otsust (ÜVJP) 2020/1999, mis käsitleb inimõiguste raske rikkumise vastu suunatud piiravaid meetmeid[20], millega pikendati kogu maailmas rakendatavat inimõiguste rikkujate vastast ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) kolme aasta võrra kuni 8. detsembrini 2026,

– võttes arvesse kodukorra artiklit 55,

– võttes arvesse väliskomisjoni raportit (A10-0266/2025),

A. arvestades, et ELi lepingu artiklis 21 on sätestatud, et liidu tegevus tugineb sellistele põhimõtetele nagu demokraatia, õigusriik, inimõiguste ja põhivabaduste universaalsus ning jagamatus, inimväärikuse, võrdsuse ja solidaarsuse ning Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni põhikirja põhimõtete ja rahvusvahelise õiguse austamine;

B. arvestades, et 2020. aasta detsembris vastu võetud kogu maailmas rakendatav inimõiguste rikkujate vastane ELi sanktsioonirežiim (ELi Magnitski akt) võimaldab ELil kehtestada piiravaid meetmeid isikute ja üksuste suhtes, kes vastutavad inimõiguste raskete rikkumiste eest kogu maailmas; arvestades, et teatavad ELi liikmesriigid on võtnud vastu oma riigisisesed Magnitski-tüüpi õigusaktid ja need on

---

14 ELT L, 2024/1967, 15.7.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/1967/oj.
15 ELT L, 2024/3004, 3.12.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2024/3004/oj.
16 ELT L, 2025/346, 19.2.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/346/oj.
17 ELT L, 2025/1110, 28.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2025/1110/oj.
18 ELT C 99, 1.3.2022, lk 152.
19 ELT C, C/2025/4390, 9.9.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/4390/oj.
20 ELT L, 2023/2721, 5.12.2023, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/2721/oj.

olulised ELi sanktsioone täiendavad vahendid; arvestades, et USA, Kanada, Ühendkuningriik, Austraalia ja teised sarnaselt meelestatud riigid on vastu võtnud samalaadsed sanktsioonirežiimid; arvestades, et sarnaselt meelestatud riikide vaheline koostöö ja koordineerimine sanktsioonide valdkonnas suurendab nende mõjusust;

C. arvestades, et Euroopa Inimõiguste Kohus leidis 27. augustil 2019. aastal seitsme kohtuniku ühehäälses otsuses kohtuasjas Magnitski jt *vs*. Venemaa (avaldused nr 32631/09 ja nr 53799/12), et Venemaa on vastutav Sergei Magnitski surma eest vanglas ning et tema suhtes pandi toime tahtlikud vägivallaaktid, mis kujutavad endast ebainimlikku ja alandavat kohtlemist; arvestades, et vaatamata tema kinnipidamise, piinamise, talle ebaseaduslikult postuumselt süüdistuse esitamise ja tema surma uurimisele ei ole kedagi kriminaalvastutusele võetud;

D. arvestades, et Euroopa Parlament väljendas oma 8. juuli 2021. aasta resolutsioonis kogu maailmas rakendatava inimõiguste rikkujate vastase ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) kohta heameelt sanktsioonirežiimi vastuvõtmise üle, mis on oluline täiendus ELi inimõiguste ja välispoliitika vahenditele;

E. arvestades, et ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) kohaldatakse mitmesuguste inimõiguste rikkumiste suhtes ning loetellu kantud isikute ja üksuste hulka võivad kuuluda toimepanijad, võimaldajad ja kolmandad isikud, kes annavad repressioonideks materjale või tehnilist abi;

F. arvestades, et ELi sanktsioonirežiim on suunatud üksikrikkujate ja üksuste, mitte majandussektorite vastu üldiselt, mis vähendab üldelanikkonnale kaasnevat kahju, vältides toidule, ravimitele või avalikele teenustele juurdepääsu kahjustamist;

G. arvestades, et kogu maailmas rakendatav inimõiguste rikkujate vastane ELi sanktsioonirežiim hõlmab ka laiaulatuslikke rikkumisi ja kuritarvitusi ning süstemaatilisi või tõsiseid mureküsimusi seoses ELi lepingu artiklis 21 sätestatud ühise välis- ja julgeolekupoliitika eesmärkidega, nagu piinamine ja muu julm, ebainimlik või alandav kohtlemine või karistamine, orjus, kohtuvälised, kiir- või omavolilised hukkamised ja tapmised, isikute kadunuks jääma sundimine, meelevaldsed vahistamised või kinnipidamised, inimkaubandus, seksuaalne ja sooline vägivald, rahumeelse kogunemise ja ühinemise vabaduse rikkumine või kuritarvitamine, arvamus- ja väljendusvabaduse rikkumine või kuritarvitamine ning usu- ja veendumusvabaduse rikkumine või kuritarvitamine;

H. arvestades, et ELi sanktsioonirežiimi loetelu kanded kujutavad endast inimõiguste rikkumiste ohvrite jaoks rahvusvahelise tunnustuse vormi;

I. arvestades, et piiriülene represseerimine ei ole veel kantud

inimõiguste raskete rikkumiste loetellu, mille alusel kehtestatakse ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) kohaselt sanktsioone;

J. arvestades, et paljudes Euroopa Parlamendi resolutsioonides on nõutud, et raskete rahvusvaheliste kuritegude või inimõiguste raskete rikkumiste korral kasutataks paindlikumalt ja sagedamini sanktsioonivahendeid;

K. arvestades, et 4. novembri 2025. aasta seisuga sisaldas ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) loetelu 168 kannet (131 isikut ja 37 üksust); arvestades, et selle režiimi alusel määratud sanktsioonide loetelu on pikenenud, kuid selle mõjust ja tulemuslikkusest ei ole kuigi palju teada;

L. arvestades, et vaatamata edusammudele on piiriülestes loeteludes, loetelude geograafilises ja temaatilises katvuses ning sanktsioonide eesmärkidega kooskõlas olevate võrdlusaluste kehtestamisel endiselt olulisi lünki; arvestades, et vaatamata Euroopa Parlamendi korduvatele üleskutsele ei peeta korruptsiooni veel ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) alusel kuriteoks;

M. arvestades, et loetellu kandmisel on keskendutud peamiselt füüsilise puutumatuse ja kodanikupoliitiliste õiguste rikkumisele, eelkõige rikkumistele, mis on suunatud autoritaarsetes režiimides tegutsevate valdavalt meessoost poliitiliste oponentide ja aktivistide vastu, mitte rasketele rahvusvahelistele kuritegudele, nagu genotsiidile, inimsusvastastele kuritegudele ja sotsiaalmajanduslike õiguste süsteemsetele rikkumistele;

N. arvestades, et ELi strateegiliste suhete ja geopoliitiliste huvidega kooskõlas olevad loetelud on suures osas geograafiliselt koondunud, jättes muud valdkonnad ja kontekstid tähelepanuta;

O. arvestades, et võimaliku loetellu kandmise või loetelust väljaarvamise konfidentsiaalsus on väga oluline, et tagada ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) mõjusus; arvestades, et Euroopa Parlamendil peaks olema selles protsessis oma roll;

P. arvestades, et ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) legitiimsuse suurendamiseks tuleb selle üle teostada parlamentaarset kontrolli; arvestades, et nõukogu ei võta endiselt piisavalt arvesse Euroopa Parlamendi resolutsioone, mis sisaldavad soovitusi loetellu täiendavate kannete tegemiseks;

Q. arvestades, et ELi sanktsioonirežiim (ELi Magnitski akt) näeb praegu ette ainult varade külmutamise ja viisakeelud;

R. arvestades, et praegust varade külmutamise ja viisakeeldude korda võiks täiendada lisameetmetega, nagu finantsteenuste, riigihangete ja ELi rahastatavates projektides osalemise piirangud, ning selle kohaldamisala tuleks laiendada, et see hõlmaks inimõiguste rikkujate

pereliikmeid;

S. arvestades, et komisjoni suunised ei ole piisavad, et selgitada sanktsioonidega hõlmatud isikutele ja üksustele mis tahes liiki, sealhulgas tehnilise ja materiaalse toe pakkumise keeldude kohaldamisala;

T. arvestades, et mõned rakendamislüngad, näiteks erandiklauslid, mis võimaldavad sõlmida lepinguid, mis sõlmiti enne üksikisiku või üksuse loetellu kandmist, loovad võimalusi sanktsioonidest kõrvalehoidmiseks ja vähendavad sanktsioonide tulemuslikkust;

U. arvestades, et kehtivad ELi geograafilised sanktsioonirežiimid sisaldavad laiemaid piiranguid, mis võiksid mitmesse loetellu lisamise kaudu ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) täiendada;

V. arvestades, et ELi sanktsioonirežiim (ELi Magnitski akt) on keskendunud suures osas madalama tasandi ametnikele ja funktsionääridele, samas kui tõelise poliitilise ja sõjalise võimu kandjad on jäänud sageli loetelust välja;

W. arvestades, et seni ei ole ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) loetellu kantud ühtegi osalejat, kes oleks vastutav mõne Rooma statuudi kohaselt raskeks rahvusvaheliseks kuriteoks liigitatud kuriteo toimepanemise eest;

X. arvestades, et kodanikuühiskonna osalejad jätkavad mitteametlikku koostööd ELi institutsioonidega, et esitada loetellu kandmiseks nimesid, kuna nende panuse andmiseks puudub struktureeritud mehhanism; arvestades, et Euroopa välisteenistusel puuduvad vahendid saadud teabe hindamiseks, uurimiseks ja sellele reageerimiseks;

Y. arvestades, et suurem läbipaistvus, koordineerimine vastutusmehhanismidega, koordineerimine rahvusvaheliste osalejate ja sarnaselt meelestatud riikidega ning loetelude vastuvõtmine ÜRO tasandil tugevdaks sanktsioonirežiimi mõjusust;

Z. arvestades, et mõni liikmesriik ei ole järginud ELi sanktsioone, lubades sanktsioonidega hõlmatud isikutel siseneda ELi territooriumile; arvestades, et sanktsioonide täitmata jätmine kahjustab märkimisväärselt ELi usaldusväärsust ja kahjustab ELi sanktsioonirežiimide mõjusust;

AA. arvestades, et rakendamine toimub suures osas riiklikul tasandil ja iga liikmesriik vastutab sanktsioonide jõustamise eest oma territooriumil; arvestades, et sellega kaasneb nõrkade lülide oht, mille puhul üksikisikud või ettevõtted võivad püüda sanktsioonidest kõrvale hoida, viies raha või tehinguid liikmesriikidesse, kus sanktsioonide rakendamine on aeglasem või vähem range; arvestades, et ELi institutsioonid on korduvalt rõhutanud vajadust

ühtsema ja koordineerituma sanktsioonide kohaldamise järele, et muuta need tõeliselt tulemuslikuks;

AB. arvestades, et Euroopa Parlament on paljudes resolutsioonides nõudnud kvalifitseeritud häälteenamuse kasutamist sanktsioonide vastuvõtmiseks ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) alusel;

AC. arvestades, et ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) kehtivuse pikendamine 2026. aasta detsembrini annab võimaluse režiimi läbi vaadata;

1. kordab oma toetust ELi sanktsioonirežiimile (ELi Magnitski akt) kui asendamatule välispoliitika vahendile inimõiguste edendamiseks kogu maailmas ja ELi inimõiguste meetmete tugevdamiseks, eelkõige pidades silmas selle suutlikkust aidata muuta sihtmärgiks olevate isikute ja üksuste käitumist ning võtta inimõiguste raskete rikkumiste otsesed toimepanijad, võimaldajad ja kaudsed toetajad vastutusele, samuti need, kes niisugustest rikkumistest otseselt või kaudselt kasu saavad, sealhulgas nende lähimad pereliikmed ja äripartnerid; rõhutab, et vahend on kavandatud nii, et see ei mõjutaks elanikkonna inimõiguseid;

2. kinnitab veel kord oma vankumatut pühendumust võitlusele karistamatuse vastu inimõiguste raskete rikkumiste eest kogu maailmas, kasutades tulemuslikult ELi käsutuses olevaid sanktsioonivahendeid, sealhulgas ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt); kinnitab samuti oma vankumatut pühendumust rahvusvahelisele kohtusüsteemile, mis seisab silmitsi enneolematute probleemidega, sealhulgas alusetud sanktsioonid Rahvusvahelise Kriminaalkohtu kohtunike ja töötajate vastu, kellest mõned on ELi kodanikud; nõuab sellega seoses tungivalt, et EL aktiveeriks oma blokeerimisseaduse[21], et piirata nende sanktsioonide mõju;

Poliitikavaldkondade sidusus ja strateegiline tulemuslikkus

3. nõuab, et koostataks põhjalik mõjuhinnang ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) ja selle koostoime kohta ELi riigipõhiste sanktsioonide ja muude ELi horisontaalsete piiravate meetmetega, et hinnata selle tulemuslikkust, sealhulgas loetellu kantud isikute käitumise muutmisel, teha kindlaks tegevuslüngad ning tagada järjekindel ja strateegiline kohaldamine kogu maailmas, ning nõuab, et ELi sanktsioonirežiim (ELi Magnitski akt) vaadataks läbi kooskõlas selle mõjuhinnangu järeldustega;

4. nõuab, et ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) alusel koostatud

---

[21] Nõukogu 22. novembri 1996. aasta määrus (EÜ) nr 2271/96, mis käsitleb kaitset kolmanda riigi vastuvõetud õigusaktide eksterritoriaalse kohaldamise mõju ja nendel õigusaktidel põhinevate või neist tulenevate meetmete eest (EÜT L 309, 29.11.1996, lk 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2271/oj).

loetelud vaadataks pidevalt ja süstemaatiliselt vähemalt kord 12 kuu jooksul läbi, et tagada nende järjepidevus, proportsionaalsus ning vastavus uusimale teabele ja kohtuotsustele;

5. on seisukohal, et õigusselguse, nõuetekohase menetluse, läbipaistvuse ja vastutuse suurendamiseks tuleks teha kättesaadavaks rohkem teavet loetelust väljaarvamise kriteeriumide kohta;

6. kordab, et on oluline, et ELi sanktsioonirežiim (ELi Magnitski akt) oleks kooskõlas ELi riigipõhiste ja horisontaalsete piiravate meetmete, valdkondlike meetmete ja relvaembargodega ja olemasolevate rahvusvaheliste sanktsioonide raamistikega ning täiendaks neid;

7. julgustab nõukogu püüdma viia ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) loetelud kooskõlla sarnaselt meelestatud partnerite, eelkõige G7, ja ÜRO Julgeolekunõukogu sanktsioonide loeteludega, kui see on poliitiliselt ja õiguslikult teostatav, et suurendada ülemaailmset legitiimsust ja tulemuslikkust;

8. kutsub komisjoni ja liikmesriike üles suurendama ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) ja selliste rahvusvaheliste vastutusele võtmise mehhanismide nagu ÜRO, Rahvusvaheline Kriminaalkohtu ja piirkondlike inimõiguste kohtute vahelist koostoimet, et parandada ELi tegevuse tulemuslikkust inimõiguste raskete rikkumiste vastu võitlemisel;

9. rõhutab, kui oluline on, et ELi kandidaatriigid ja potentsiaalsed kandidaatriigid järgiksid ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt), tehes seda kooskõlas oma püüdlusega järgida üldiselt ELi ühist välis- ja julgeolekupoliitikat;

10. toetab täielikult ELi raamistikus selliste sihipäraste korruptsioonivastaste sanktsioonide kehtestamist, mis on olnud Euroopa Parlamendi pikaajaline prioriteet, kas nende lisamise kaudu ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) või teistsuguse režiimi kaudu; soovitab laiendada režiimi kohaldamisala nii, et see hõlmaks ulatuslikke korruptsioonijuhtumeid ja riigihankelepingute kuritarvitamist, mis toetavad otseselt autoritaarseid režiime, sidudes seeläbi inimõiguste rikkumised kleptokraatlike tavadega; rõhutab seetõttu, et korruptsioonivastaste sanktsioonide puhul tuleks arvesse võtta laiemat süsteemset konteksti ja need peaksid olema tihedalt seotud asjaomastele osalistele suunatud terviklike strateegiatega; väljendab heameelt asjaolu üle, et komisjon esitas ettepaneku korruptsioonivastaste sanktsioonide korra kohta; peab kahetsusväärseks, et mõned liikmesriigid on nõukogus ettepaneku blokeerinud;

11. rõhutab, et ELi sanktsioonirežiim (ELi Magnitski akt) peaks käsitlema ka inimõiguste rikkumisi, mida võimaldab digitaalne

jälgimine, nuhkvara eksport ja muud repressioonideks kasutatavad tehnoloogiad ning tahtlikud keskkonna hävitamise teod, mille selge eesmärk on kahjustada tsiviilelanikkonda; nõuab selliste kuritarvitustega seotud isikute selgesõnalist loetellu kandmist;

12. väljendab heameelt selle üle, et hiljuti kasutati ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) osalejate vastu, kes vastutavad teisitimõtlejate ja inimõiguste kaitsjate piiriülese represseerimise eest, ning nõuab rohkemate loetelude koostamist, et kajastada seda kasvavat ülemaailmset suundumust ja hinnata süstemaatiliselt piiriüleseid repressioone, sealhulgas digitaalset jälgimist, paguluses elavate isikute ahistamist ning piiriülest hirmutamist, desinformatsiooni ja seaduslikku väärkohtlemist; kutsub nõukogu üles võtma vastu piiriüleste repressioonide toimiva määratluse, et tagada järjepidevad sanktsioonid, sealhulgas valitsusvälistele käsilastele, nagu eraturvafirmad ja diasporaaorganisatsioonid; nõuab, et EL tõhustaks sanktsioonide kohaldamist isikute ja üksuste suhtes, kelle kohta on usutavalt dokumenteeritud, et nad vastutavad inimõiguste kaitsjate vastu suunatud rahvusvaheliste repressioonide, sealhulgas sugulaste ahistamise, digitaalsete rünnakute ja hirmutamise eest välismaal;

13. nõuab tungivalt, et liikmesriigid hoiduksid kahepoolsest poliitilisest või diplomaatilisest tegevusest, mis õõnestab nende pühendumust rahvusvahelistele kriminaalõiguse mehhanismidele, sealhulgas Rooma statuudile, ja inimõiguste kaitsele, või mis on vastuolus ELi ühtse seisukohaga sanktsioonide suhtes; teeb komisjoni asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ülesandeks juhul, kui käesolevat soovitust ei võeta arvesse, kutsuda asjaomaseid liikmesriike üles oma tegevust ühtlustama ja säilitama ELi ühtsust; kutsub liikmesriike üles tõhustama koordineerimist ja kasutama oma vahendeid, nagu universaalne jurisdiktsioon ja riiklikud sanktsioonid, tingimusel et neid kohaldatakse kooskõlastatult ELi ühiste eesmärkide toetamiseks, et tuua kaasa olulisi muutusi ja aidata saavutada ELi sanktsioonide eesmärke;

14. mõistab hukka asjaolu, et mõned ELi liikmesriigid ei ole järginud ELi sanktsioone, lubades karistatud isikutel siseneda ELi territooriumile, kahjustades seeläbi sanktsioonide usaldusväärsust ja mõjusust; nõuab tungivalt, et kõik ELi liikmesriigid järgiksid täielikult ja tingimusteta ELi sanktsioone; nõuab, et komisjon kui aluslepingute täitmise järelevalvaja tagaks, et ELi liikmesriigid järgiksid sanktsioone, ja tegeleks rangelt ja erapooletult kõigi juhtumitega, kus liikmesriigid ei täida nõudeid;

15. rõhutab, et ELi piiravad meetmed saavad olla täielikult mõjusad ainult siis, kui kõik liikmesriigid tõlgendavad, jõustavad ja rakendavad neid järjepidevalt, kiiresti ja ühetaoliselt; märgib, et liikmesriikide õigusraamistikud, haldusstruktuurid ja operatiivressursid sanktsioonide rakendamiseks on erinevad; kutsub

seetõttu komisjoni ja liikmesriike üles võtma vajalikke meetmeid, et tagada ühtlustatum ja koordineeritum kohaldamine, sealhulgas tugevdades varade külmutamise suutlikkust, parandades teabevahetust ning töötades välja ühised ELi tasandi järelevalve- ja jõustamismehhanismid;

16. nõuab tungivalt, et Euroopa välisteenistus määraks kindlaks seaduslikud viisid, kuidas võtta kasutusele intressid, mis on kogunenud nende isikute külmutatud varadelt, kelle suhtes kohaldatakse sanktsioone ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) alusel, et neid saaks kasutada nende inimõiguste raskete rikkumiste ohvrite hüvanguks, mille eest karistatud isikud vastutavad; julgustab lisaks ELi uurima võimalust kehtestada erimenetlus seoses ebaseaduslikult saadud tuluga;

17. väljendab suurt heameelt selle üle, et nõukogu võttis ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) raames vastu temaatilised sanktsioonipaketid; nõuab tungivalt, et nõukogu võtaks süstemaatiliselt ja ennetavalt sarnaseid sihipäraseid meetmeid, et käsitleda inimõiguste muid konkreetseid ja raskeid rikkumisi, sealhulgas piinamised, kadunuks jääma sundimised, meelevaldsed kinnipidamised ning kodanikuühiskonna ja inimõiguste kaitsjate represseerimised;

18. kordab oma nõudmist, et nõukogu läheks järk-järgult üle kvalifitseeritud häälteenamusega hääletamisele otsuste tegemisel ühise välis- ja julgeolekupoliitika valdkondades, millel ei ole sõjalist ega kaitsepoliitilist tähendust, näiteks sanktsioonid;

Karistamatuse vastase võitluse tugevdamine

19. nõuab, et ELi sanktsioonirežiim oleks kooskõlas rahvusvahelise kriminaalõiguse, rahvusvahelise humanitaarõiguse ning õigusriigi ja põhivabadustega seotud ELi poliitikaga ning täiendaks neid, et tugevdada võitlust karistamatuse vastu kogu maailmas;

20. nõuab tungivalt, et EL viiks ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) loetelud strateegiliselt kooskõlla riiklike ja rahvusvaheliste kriminaalõiguse alaste jõupingutustega, sealhulgas loetledes isikud, kellele on esitatud süüdistus rahvusvahelistes kohtutes, näiteks Rahvusvahelises Kriminaalkohtus, raskete rahvusvaheliste kuritegude toimepanijad ning muud osalejad, kes sellist vastutusele võtmise protsessi takistavad;

21. rõhutab, et sanktsioonide eesmärk peaks olema ka tagada, et inimõiguste raskete rikkumiste ja korruptsiooni toimepanijad ei jääks anonüümseks, paljastades seeläbi süüdlased;

22. nõuab tungivalt, et nõukogu tagaks, et kõiki maailma piirkondi koheldakse võrdse kontrolli ja pühendumusega, ning korrigeeriks praegust geograafilist ja temaatilist tasakaalustamatust ELi

sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) kohastes loeteludes, laiendades loetelusid praegusest geograafilisest kontsentratsioonist laiemalt kõigile isikutele ja üksustele, kes vastutavad inimõiguste raskete rikkumiste eest, olenemata nende päritoluriigist;

23. julgustab nõukogu pöörama erilist tähelepanu sellistele rikkumistele nagu seksuaalne ja sooline vägivald, diskrimineeriv poliitika ning naisjuhtide, ajakirjanike ja aktivistide tagakiusamine, et need kategooriad oleksid tulevastes loeteludes piisavalt kajastatud;

24. märgib, et seni on märkimisväärne osa ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) alusel sanktsioneeritud isikutest olnud seotud riigi repressiivse aparaadiga, kuid ei ole teinud otsuseid, samas kui poliitilisel või sõjalisel juhtpositsioonil on ainult väike osa loetellu kantud isikutest; nõuab tungivalt, et nõukogu lisaks madala tasandi isikute loetellu kandmisele laiendaks loetellu kandmist ka poliitilistele ja sõjalistele juhtidele, karistades neid, kes vastutavad otsuste tegemise eest, mis tõid kaasa rasked inimõiguste rikkumised;

25. nõuab tulemuslikumat teavitamist kehtestatud sanktsioonidest, et rõhutada ELi üldist seisukohta inimõiguste suhtes ja võitlust karistamatuse vastu, kuna mõnel juhul kujutatakse karistatud isikuid riikliku propaganda kaudu kangelastena ja repressiivsed režiimid isegi premeerivad neid; märgib, et ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) heidutav aspekt toimib ainult isikute ja üksuste vastu, kellel on ELis vara või vahendid ELi reisimiseks;

26. mõistab hukka kõik vastusanktsioonid, mis on ELile või selle institutsioonidele, liikmesriikidele, organitele või kodanikele kehtestatud üksnes inimõiguste, demokraatia ja õigusriigi põhimõtte edendamise ja kaitsmise eest ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) kaudu;

Läbipaistvus, vastutus ja kodanikuühiskonna roll

27. soovitab sanktsioonide protsessis suuremat läbipaistvust ja selgeid suuniseid, kaitstes samal ajal loetellu kantud isikute õigust toimivale kohtulikule kontrollile;

28. soovitab, et loetellu kantud isikute ja üksuste kestlikke, nähtavaid, tegelikke ja püsivaid käitumismuutusi, näiteks jätkuvat koostööd rahvusvaheliste õigusmehhanismidega, tunnustataks ametlikult loetelust väljaarvamise kriteeriumina, et stimuleerida vastutust ja nõuetele vastavust;

29. teeb ettepaneku luua struktureeritud ja läbipaistev konsultatsioonimehhanism kodanikuühiskonna teavitamiseks ja sanktsioonide protsessis osalemiseks koos rikkumisest teatajate kaitsemeetmetega, sealhulgas spetsiaalse Euroopa välisteenistuse kontaktpunkti loomine; soovitab võtta kasutusele eelarvevahendi, et tugevdada Euroopa välisteenistuse suutlikkust süstemaatiliselt

hinnata, uurida, reageerida ja töödelda kodanikuühiskonnalt saadud teavet ja ettepanekuid;

30. palub nõukogul ja komisjoni asepresidendil ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgel esindajal näha Euroopa Parlamendile ette täiendav roll sanktsioonide raames kaalutavate inimõiguste raskete rikkumiste juhtumite kogumisel ja nende kohta ettepanekute tegemisel ning esitada Euroopa Parlamendile aastaaruanded otsuste kohta, mis käsitlevad sanktsioone ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) alusel, sealhulgas sanktsioonidest kõrvalehoidmist; nõuab, et nõukogu kaaluks põhjalikult Euroopa Parlamendi resolutsioonides esitatud soovitusi loetelude kohta;

Kõrvalehoidmise ennetamine ja jõustamisvahendite tugevdamine

31. nõuab ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) läbivaatamist, et vältida sanktsioonidest kõrvalehoidmist, andes välja sõnaselged ja ajakohastatud suunised loetellu kantud isikutele ja üksustele majandusressursside ning tehnilise ja materiaalse toetuse andmise keelu kohta, selgitades, et tehnilise ja materiaalse toetuse andmise keeld hõlmab mitterahalist abi, nagu IKT-taristu, tarkvara, õiguslik hõlbustamine ja repressioonideks kasutatavad kübervahendid; rõhutab vajadust tugevdada ELi sanktsioonirežiimi, laiendades ja mitmekesistades teiseste sanktsioonide kasutamist, et võtta sihikule valitsusametnikud, üksused, ettevõtjad ja üksikisikud, kes on seotud sanktsioonide rikkumise või nendest kõrvalehoidmise hõlbustamisega, mis võimaldaks autoritaarsetel režiimidel jätkata inimõiguste raskeid rikkumisi;

32. kutsub komisjoni üles tõhustama koostööd Euroopa Pangandusjärelevalve, Euroopa Väärtpaberiturujärelevalve, Rahapesu ja Terrorismi Rahastamise Tõkestamise Ameti ja riiklike rahapesu andmebüroodega, et teha süstemaatiliselt kindlaks, kas sanktsioonidest kõrvalehoidmiseks kasutatakse läbipaistmatuid finantstooteid, krüptovarasid ja *offshore*-struktuure;

33. julgustab vajaduse korral üksuste nii ELi sanktsioonirežiimi (ELi Magnitski akt) kui ka geograafiliste sanktsioonirežiimide loeteludesse kandmist;

34. kutsub nõukogu üles vaatama erandiklauslid läbi, tagamaks, et enne isiku loetellu kandmist sõlmitud lepingutest ei saa kasu nende pereliikmed või osanikud või mis tahes üksused, keda sanktsioneeritud isik kontrollib;

o
o o

35. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile ja komisjoni asepresidendile ning liidu

välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale.